

tage Virksomheder, som er modne dertil, som er blevet rene Monopolvirksomheder, som er blevet af saadan Beskaffenhed, at det er ganske urigtigt at lade Enkeltmand eller enkelte Selskaber have den Magt og Myndighed, som ligger i, at de har fuldstændig Herredømme over saadanne Virksomheder. Tiden tillader ikke at pege paa Eksempler. Desuden er der anden Erhvervsvirksomhed, som er af en saadan Beskaffenhed, at Samfundet bør føre Kontrol med den. Samfundet behøver maaske ikke at føre Kontrol med alle Virksomheder. Dette, at man kontrollerer enkelte, kan have den Konsekvens, at andre i Virkeligheden derved indirekte bliver kontrolleret.

Vi Socialdemokrater tilstræber at faa Kontrol med Erhvervslivet. Vi vil ikke dette Enevælde, som det ærede Medlem er Tilhænger af, at Produktionen er en Privatsag, der kun angaar den enkelte, og at Producenten, Arbejdsherren, har Hals- og Haandsret ikke blot over Arbejderen, men praktisk talt ogsaa over store Dele af Befolkningen ved den Magt, som nu en Gang ligger i det at være Producent, i at have Herredømme over Produktionsmidlerne. Jeg venter ikke at faa nogen Tilslutning fra det ærede Medlem. Forstaaelse af dette Krav er ikke til Stede hos ham, og den kan ikke være til Stede, saa længe det ærede Medlem har den samfundsøkonomiske Stilling, han har. Den kan formodentlig kun tilvejebringes for hans Vedkommende derved, at det ubehagelige times ham, at han bliver tvunget ned i Lønarbejdernes Kreds. Blev han det, vilde han stille sig paa samme Standpunkt som de. Men jeg ønsker ikke, at det ærede Medlem skal lide den Skade, jeg ønsker ham alt godt, og jeg kan gøre det uden paa nogen Maade at løbe den Risiko, at vi ikke skulde faa vore Ideer fremmet. De vil gaa deres Sejrs gang over alle Lande, ogsaa over dette Land, og det ærede Medlem vil før eller senere komme til at bøje sig for dem.

Formanden: Det 6te Medlem for Præstø Amt har Ordet for en kort Bemærkning.

Ulrich: Jeg vil berolige den højtærede Handelsminister ved at meddele ham, at jeg baade kan læse og skrive, men jeg tvivler derimod noget om, at den højtærede Regering, som har fremsat dette Lovforslag, er i Besiddelse af de samme Egenskaber, naar den mener, at denne

Paragraf skal kunne forstaaes af enhver, saaledes som den højtærede Handelsminister nu udlægger den. Jeg tillader mig at hævde, at saaledes som § 1 er affattet, afgiver Rigsdagen sin Myndighed til Afviklingsudvalget, Afviklingsudvalget afgiver igen denne Myndighed til Valutaraadet, og det bliver dette Valutaraad, som skal administrere Danmarks Indførsel. Jeg tror aldeles ikke paa, at Valutaraadet i den Skikkelse, det i Øjeblikket har, betragter sig som Statens Tjener, som Regeringens Tjener. Jeg tror, det betragter sig som den, der sidder inde med Magten og ogsaa udøver Magten, og det har det vist, idet det ganske administrativt i Øjeblikket udøver den Magt, som det nu ad Lovgivningens Vej søger at komme i Besiddelse af. Men jeg tror ikke, at dette vil lykkes.

Handelsministeren (Hage): Valutaraadet udøver ingen anden Magt end den, som Bankerne i Forvejen sidder inde med. De disponerer over deres egne Pengemidler, ikke over noget andet, og saa længe vi ikke har den nye Statsform, som det ærede Medlem ikke ønsker, saa længe kan man vanskelig formene Bankerne selv at tage Bestemmelse over, hvorledes deres Pengemidler skal anvendes.

I øvrigt takker jeg det ærede Medlem for den Oplysning, at han kan baade læse og skrive. Den har ikke været overflødig.

Formanden: Det 6te Medlem for Præstø har Ordet for en kort Bemærkning.

Ulrich: Det glæder mig, at jeg ved mine Udtalelser har foranlediget, at den højtærede Handelsminister maatte takke mig for noget af det, jeg havde sagt. Naar der i dette Øjeblik tales om Bankerne som dem, der kan dirigere Indførselen her til Landet, skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at man ikke kan tale om Bankernes Penge, thi det er ikke Bankerne, der ejer disse Penge, det er det danske Folk, og jeg tror nu en Gang ikke, at det danske Folk vil være med til at give de Mennesker, som det har betroet sine Penge, Ret til at anvende dem til at knægte den danske Befolknings Handfrihed, naar det drejer sig om hele det danske Erhvervs Vel og Bestaaen.

Fraenkel: Det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Gunnar Fog-Petersen) tegnede ligesom i Gaar Situa-